

چند سناریو درباره غیبت مشکوک ولیعهد جنالی عربستان

غیبت یک ماهه بن سلمان عادی نیست و در پشت پرده تحولات اتفاقی غیر منتظره روی داده است، به ویژه این که رسانه های سعودی تلاش دارند تا خبرهایی را بدون تصویر و فیلم از بن سلمان منتشر کنند تا بدین وسیله اوضاع را عادی جلوه دهند

به گزارش آران نیوز: محمد بن سلمان ولیعهد سعودی در سه سال گذشته که وارد عرصه سیاسی عربستان شده همواره با رفتارهای خود کارشناسان را غافلگیر کرده است؛ از جنگ علیه یمن تا محاصره قطر و از کودتا علیه محمد بن نایف ولیعهد عربستان تا اعلام اصلاحات در کشورش، همه نشان از نوعی رفتار افراطی از سوی ولیعهد سعودی دارد، اما آخرین خبر در مورد وی مربوط به غیبت یک ماهه اوست. بن سلمان پس از حادثه تیراندازی در کاخ ریاست جمهوری هیچ حضوری در رسانه ها نداشته است. همین مسئله احتمالات زیادی را در مورد سرنوشت وی مطرح کرده است.

به گزارش نامه نیوز شبانه اول اردیبهشت ماه منابع محلی عربستان از شنیده شدن صدای تیراندازی در نزدیکی قصر سلطنتی محله «الخزازی» در ریاض خبر دادند. طبق معهود گزارش های منتشر شده، ساکنین محله هایی که نزدیک به کاخ سلطنتی بودند، خانه های خود را تخلیه کردند. حتی برخی شبکه ها از زخمی شدن ملک سلمان پادشاه سعودی خبر دادند و تاکید کردند محمد بن سلمان و پدرش را به مکانی نامعلوم منتقل کرده اند و شایعاتی شبیه به این ها در رسانه ها و فضای مجازی دست به دست می شد. حتی شایعه انتقال بن سلمان به پایگاه نظامی سلطنتی توسط نیروهای آمریکایی و بلک واتر هم نقل می شد. عده ای می گفتند که آمریکایی ها در حال اعزام نیروهای خود به محل هستند و حتی برخی رسانه ها از بسته شدن حریم هوایی ریاض به روی تمام پروازهای تجاری و نظامی و پرواز بالگردهای وابسته به گارد ویژه بن سلمان خبر دادند.

با این وجود رئیس پلیس ریاض اعلام کرد که دلیل تیراندازی، نزدیک شدن یک پهپاد اسباب بازی به قصر سلطنتی بن سلمان بوده است! حال آن که مجتهد، افشاگر مشهور سعودی، همان زمان در توییتری اعلام کرد، حمله به قصر پادشاهی توسط خودروهایی انجام شده که خمپاره اندازهای 50 میلی متری حمل می کردند. هویت مهاجمان، هدفشان و تعداد قربانیان حمله هنوز نامشخص است. وی چند ساعت بعد در توییتری دیگر تاکید کرد: «هدف حمله شخص محمد بن سلمان ولیعهد عربستان بوده است. 7 تن از طرفین در این درگیری کشته شدند. مهاجمان گریخته اند. شاید مهاجمان از پهپاد هم کمک گرفته باشند.»

پس از این ماجرا بود که محمد بن سلمان ناپدید شد. البته برخی رسانه ها عکس هایی را به تاریخ سه و هفت روز پس از حادثه تیراندازی از وی منتشر کرده اند، اما این تصاویر بسیار مشکوک هستند و احتمال اینکه پیش از حادثه تیراندازی گرفته شده باشد، نیز وجود دارد. همین مسئله باعث شده تا برخی از کارشناسان از احتمال ترور و یا زخمی شدن بن سلمان خبر دهند. علاوه بر این با مراجعه به صفحه اول خبرگزاری رسمی عربستان که اخبار نشست ها و دیدارهای پادشاه و ولیعهد سعودی را منتشر می کند، می بینیم که در صفحه مربوط به اخبار بن سلمان، آخرین خبر و عکسی که از وی وجود دارد مربوط به 24 آوریل (یعنی سه روز پس از حادثه الخزازی) است و از آن تاریخ به بعد دیگر هیچ خبری از بن سلمان در صفحه رسمی وی در خبرگزاری رسمی سعودی منتشر نشده است، تا بر ابهامات مربوط به سرنوشت وی بیفزاید. البته چند روز قبل روزنامه الشرق الاوسط که توسط سعودی ها اداره می شود با انتشار عکسی ادعا کرد، محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان روز سه شنبه ریاست نشست شورای امور اقتصادی و توسعه را در کاخ السلام در جده برعهده داشته است، اما این ادعا نیز بسیار مورد تردید است.

در همین جهت روزنامه کیهان در یک گزارش به قلم حسین شریعتمداری مدیر مسئول این روزنامه اعلام کرد، آنچه شواهد و قرائن در مورد ترور بن سلمان را از احتمال به قطعیت نزدیک می کند یک خبر به کلی سرتی است که از سرویس اطلاعاتی و امنیتی یکی از کشورهای عربی منطقه درز کرده و به گونه ای در اختیار کیهان قرار گرفته است. این سرویس اطلاعاتی در گزارش محرمانه خود برای مقام عالی کشور متبوع خویش با قاطعیت آورده است که در جریان درگیری های شبانه شب ریاض- اول اردیبهشت/ ۲۱ آوریل- حداقل دو گلوله به محمد بن سلمان ولیعهد عربستان اصابت کرده و احتمال اینکه از دنیا رفته باشد نیز وجود دارد.

تمامی این مسائل باعث شده است تا غیبت بن سلمان به یک مسئله مهم تبدیل شود و چرایی غیبت وی به یک سوال بی پاسخ تبدیل شود. اما به راستی ولیعهد سعودی کجاست و راز غیبت وی چیست؟ در این مورد می توان چند احتمال مطرح کرد: گزینه نخست: یکی از مهمترین احتمالات در مورد بن سلمان این است که وی در حادثه تیراندازی در کاخ ریاست جمهوری کشته شده و یا اینکه به دنبال درگیری های داخل کاخ زخمی شده باشد. این مسئله از آنجا مطرح شده است که مجتهد افشاگر معروف سعودی چند ساعت پس از تیراندازی در کاخ الخزازی تاکید کرد که درگیری سنگینی در کاخ روی داده است.

گزینه دوم: احتمال دیگر این است که بن سلمان در جریان تیراندازی ماه گذشته توسط مخالفان دستگیر و اکنون در حبس خانگی به سر می برد. دلیل این مسئله نیز این است که بن سلمان با اصلاحاتش، بافت سنتی جامعه را علیه خود تحریک کرده و از سوی دیگر کودتا علیه بن نایف، برکناری متعب بن عبدالله و دستگیری شاهزاده های میلیاردی سعودی و مصادره بخشی از اموال آن ها، جبهه قدرتمندی را علیه وی به وجود آورده است. بنابراین احتمال دارد که وی در جریان تیراندازی ماه گذشته بازداشت شده باشد، اما برای پرهیز از واکنش های داخلی این مسئله را مسکوت نگه داشته اند.

گزینه سوم: یکی دیگر از احتمالات این است که بن سلمان به دلیل هراس از کودتای مخالفان به نوعی مخفی شده باشد. در واقع

حامیان این سناریو تاکید دارند که پس از حادثه اوایل اردیبهشت، بن سلمان به این نتیجه رسید که نقشه های زیادی برای کودتا علیه وی وجود دارد و وی از ترس اینکه ترور شود پنهان شده است.

گزینه چهارم: یکی دیگر از احتمالات در مورد غیبت بن سلمان این است که وی تعددا در یک ماه گذشته در رسانه ها هیچ فعالیتی نداشته و از هرگونه شرکت در مراسمات عمومی خودداری کرده است. دلیل این مسئله نیز به شرایط کنونی منطقه و به ویژه فلسطین بر می گردد. بن سلمان در فروردین ماه در سفر به آمریکا علیه فلسطین مواضع شدیدی اتخاذ کرد. وی در مصاحبه با نشریه آتلانتیک به صراحت از حق موجودیت اسرائیل برای داشتن سرزمین دفاع کرد. این مسئله برای عربستان بسیار سنگین بود. فشار افکار عمومی باعث شد تا ملک سلمان در نشست سران عرب در ظهران برای رهایی از این فشار حتی عنوان نشست را به قدس تغییر دهد و در بیانیه پایانی از فلسطین به صورت ظاهری دفاع کند، بنابراین یکی دیگر از احتمالات این است که بن سلمان با هدف رهایی از فشارهای رسانه ای مدتی را به دور از رسانه ها به سر ببرد. دلیل اصلی این مسئله نیز به موضوع انتقال سفارت آمریکا از قدس به تل آویو بر می گردد. بن سلمان در این شرایط باید یک موضع صریح و واضح می گرفت و نظر وی طبیعتا دفاع از اسرائیل بود، چرا که به قدرت رسیدن بن سلمان تنها با کمک های ترامپ و نتانیاهو صورت گرفته است. بن سلمان به عنوان رکنی اساسی در حمایت از اسرائیل نه به مخالفت با اسرائیل اعتقاد دارد و نه بنا دارد آینده خود و پادشاهی اش را در سایه چنین هزینه هایی با چالش مواجه کند، بنابراین وی بهترین راهکار را غیبت رسانه ای تا اتمام ماجرای انتقال سفارت دانسته است.

به نظر می رسد گزینه کشته شدن بن سلمان با واقعیت ها همخوانی دارد، چرا که با توجه به شرایط حساس ملک سلمان و بیماری جسمی وی، در صورت کشته شدن بن سلمان، پادشاه عربستان به سرعت اقدام به معرفی ولیعهد جدید می کرد. گزینه بازداشت بن سلمان نیز چندان محتمل نیست. چرا که مخالفان وی هنوز فرصت هماهنگی و ایجاد یک استراتژی واحدی علیه بن سلمان را نداشته و به همین دلیل هر گروه از مخالفان سیاست های خاص خود را دنبال می کند.

زخمی شدن بن سلمان گزینه ای است که کارشناسان گویا علاقه بیشتری به طرح آن دارند. این اولین بار نبود که افراد ناشناس اقدام به انجام عملیات علیه سران سعودی به ویژه ولیعهد سعودی می کردند؛ 6 ماه پیش از وقوع این حادثه، وزارت کشور سعودی در بیانیه ای اعلام کرده بود که یک فرد مسلح با سلاح کلاشنیکف و چند نارنجک، به نیروهای گارد پادشاهی کاخ سعودی در شهر جده حمله کرده است.

نکته دیگر که سناریوی دوم یعنی زخمی شدن بن سلمان را بسیار قوت می بخشد به انتشار نخستین عکس از بن سلمان پس از حادثه تیراندازی در کاخ الخزامی برمی گردد. «بدر العساکر» مدیر دفتر ویژه ولیعهد عربستان سعودی عکسی از بن سلمان برای نخستین بار پس از حادثه تیراندازی در کاخ پادشاهی در منطقه «الخزامی» منتشر کرد. در این عکس بن سلمان در کنار «حمد بن عیسی آل خلیفه» پادشاه بحرین، شیخ «محمد بن زاید» ولیعهد ابوظبی و «عبدالفتاح السیسی» رئیس جمهور مصر دیده می شود. العساکر درباره این عکس که در حساب شخصی اش در توئیتر منتشر شد، نوشت: «دیدار دوستانه میان برادران... چند روز پیش به میزبانی جناب آقای رئیس جمهور مصر عبدالفتاح السیسی برگزار شد.»

نکته مهم در این عکس این است که بن سلمان به السیسی و پادشاه بحرین به نوعی تکیه کرده و گویا قادر به حفظ تعادل خود بدون کمک این دو نیست. همین مسئله احتمال زخمی شدن وی را بیشتر می کند. به نظر می رسد انتشار این عکس از سوی مدیر دفتر ویژه بن سلمان پس از رسانه ای شدن دلیل غیبت ولیعهد سعودی با هدف کنترل افکار عمومی و عبور از شایعه ترور بن سلمان بوده است. البته هنوز مشخص نشده است که این عکس واقعا بعد از حادثه تیراندازی گرفته شده یا یکی از عکس های قدیمی بن سلمان است که در این شرایط منتشر شده است.

اما برخی از خبرهای منتشر شده احتمال زخمی شدن بن سلمان را بسیار تقویت کرده است. رسانه های عربی و سعودی تصاویری از مراسم سحری ملک سلمان بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان، با اعضای خاندان حاکم و شماری از وزرا و شاهزادگان به مناسبت آغاز ماه مبارک رمضان منتشر کردند؛ تصاویری که در هیچکدام از آنها تصویری از محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی دیده نمی شود. علاوه بر این محمد بن سلمان در مقام ولیعهد و وزیر دفاع عربستان در نشست شورای وزیران این کشور که هفته گذشته به ریاست سلمان بن عبدالعزيز پادشاه سعودی در کاخ سلام جده برگزار شد، حضور نداشت. او همچنین در مراسم فارغ التحصیلی دانشکده افسری ملک عبدالعزيز نیز حضور پیدا نکرد. همه این ها نشان می دهد که یکی از مهمترین سناریوها زخمی شدن بن سلمان است.

مخفی شدن بن سلمان از ترس کودتا نیز با توجه به روحیه او که همواره تمایل به خودنمایی دارد، چندان واقعی به نظر نمی رسد، چرا که وی با تشکیل چند گارد مخصوص به اندازه کافی نیرو برای مقابله با مخالفان دارد و دلیلی برای مخفی شدن وجود ندارد. در نهایت گزینه غیبت خودخواسته بن سلمان نیز احتمال وقوع دارد. این احتمال مطرح است که بن سلمان در روزهای آینده که مسئله فلسطین به نوعی فراموش شده باشد از غیبت یک ماهه خارج خواهد شد.

پایان سخن

به نظر می رسد که غیبت یک ماهه بن سلمان عادی نیست و در پشت پرده تحولات اتفاقی غیر منتظره روی داده است، به ویژه این که رسانه های سعودی تلاش دارند تا خبرهایی را بدون تصویر و فیلم از بن سلمان منتشر کنند تا بدین وسیله اوضاع را عادی جلوه دهند. در هر صورت غیبت یک ماهه بن سلمان که به شدت عطش دیده شدن در رسانه ها را دارد بسیار عجیب و غیرعادی است و هرچند تمامی سناریوهای بررسی شده تنها با اتکا بر اخبار رسانه ای است، اما یک نکته را می توان با قاطعیت

گفت و آن این که اوضاع داخلی عربستان به هم ریخته و این به هم ریختگی وارد ساختار رسمی این کشور شده است و حتی آینده نظام پادشاهی خودخواه و مستبد این کشور را در معرض سوال جدی قرار داده است. / منبع: فارس